

Aanvrager:	Museum Boijmans van Beuningen
Titel:	Imagine the Effect
Gevraagd bedrag:	€880.000

NEGATIEF

Inleiding

De kracht van Museum Boijmans Van Beuningen ligt in de collectie die het beheert en de netwerken die daaromheen kunnen worden ontsloten. Steeds weer benadrukt het museum voor elke tijd, in iedere generatie de actualiteit van de verzameling en licht deze toe via onderzoeken, presentaties en opdrachten die het verstrekt. De collectie van het museum is interdisciplinair, bestrijkt zeven eeuwen kunstgeschiedenis en vormgeving en is sterk internationaal georiënteerd. Museum Boijmans Van Beuningen positioneert zichzelf binnen het landelijke bestel van designmusea als het enige museum dat werkelijk onderzoek kan doen naar de ontwikkelingen van de materiële cultuur omdat het een collectie heeft die voorbijgaat aan één enkele periode, zoals het modernisme of de zeventiende eeuw.

Museum Boijmans Van Beuningen vraagt een bedrag aan van € 880.000 in de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie. In de periode 2017-2019 werd de organisatie ondersteund voor diverse projecten via de Deelregeling Vormgeving vanuit het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

Het museum deelt kennis, gaat samenwerkingen aan en stelt een programma samen dat verbanden legt tussen disciplines, zoals vormgeving en beeldende kunst, waaronder ook teken- en prentkunst, film en fotografie. Dit levert nieuwe invalshoeken, verhalen en perspectieven op. Vanuit deze invalshoeken zoekt het museum actief verbinding met het publiek. Het museum neemt bovendien als hoeder van materieel erfgoed, het ding als uitgangspunt, in al zijn inventiviteit, tactiliteit en eigenheid. Met het openstellen van het publieke Depot Boijmans Van Beuningen ontsluit het deze rijkdom voor het publiek en ook het designveld. Het biedt toegang tot een schatkamer van materialiteit en zintuiglijke ervaringen.

Met het programma 'Imagine the Effect 2021-2024' brengt Museum Boijmans Van Beuningen vormgeving en beeldende kunst samen. Dit doet ze door gebruik te maken van het nieuwe Depot Boijmans Van Beuningen en door koppelingen te maken met het cultural activist-programma van hedendaagse kunst in de stad Rotterdam.

Per jaar stelt het museum een specifieke onderzoeksvraag, die het post-growth-model onderzoekt vanuit een multidisciplinair perspectief. Designers worden uitgenodigd gedragsmatige designinterventies te doen in, of in relatie tot de stedelijke omgeving en zich te laten inspireren door werken uit de collectie. De verschillende conservatoren ondersteunen deze zoektocht vanuit hun eigen disciplines, aangestuurd door de supervisie van de conservator design Annemartine van Kesteren en conservator moderne en hedendaagse kunst Francesco Stocchi. De activiteiten en resultaten van dit onderzoeksprogramma gaan vervolgens rond in de stad. Per jaar staan de volgende vraagstellingen centraal: In 2021 Ding, rondom de materialiteit van het post-growth-model. In 2022 Woord, rondom nieuwe sociale structuren en gedeelde compassie in het post-growth-model. In 2023 Meent, rondom het functioneren van de publieke ruimte in een post-growth-model. In 2024 Finale, het samenbrengen van de inzichten naar het depot en het delen van kennis en nieuw onderzoek in de designgemeenschap. Design werkt in dit programma als een 'agent of change', waarin verschuivingen van welke aard dan ook – sociaal, maatschappelijk, politiek, economisch, wetenschappelijk, technologisch, cultureel, ecologisch – door creatieven worden geïnterpreteerd met als doel om onze samenleving positief te beïnvloeden.

Overwegingen en advies van de commissie

De adviescommissie spreekt van een sterke aanvraag. Ze beschouwt Museum Boijmans Van Beuningen als een gerenommeerde instelling met een uitzonderlijke, interdisciplinaire collectie op het gebied van vormgeving en beeldende kunst. De commissie kijkt dan ook uit naar de opening van het publieke depot in 2021, waar de gehele museumcollectie van 151.000 objecten permanent zichtbaar en toegankelijk zal zijn.

Het museum beschikt over een sterke organisatiestructuur en heeft een redelijke financiële positie. Het vermogen om op lange termijn aan verplichtingen te voldoen, zit aan de ondergrens van wat volgens de commissie als voldoende kan worden beschouwd. Het museum geeft zelf aan dat het een paar jaar zal duren voordat de vrij besteedbare reserve op het gewenste niveau is. De aanvrager geeft aan dat 1,09% van alle beheerlasten van het museum ten laste van het voorgestelde programma 'Imagine the Effect' komt. De Fair Practice Code wordt geïmplementeerd. Voor personeel geldt de cao Vereniging voor Rijksmusea, een deel valt onder de cao Leisure.

Naast haar waardering voor Museum Boijmans Van Beuningen en diens collectie, laat de commissie zich positief uit over het voorgestelde programma 'Imagine the Effect (2021-2024)' dat gebruik zal maken van de mogelijkheden van het nieuwe Depot Boijmans Van Beuningen. De commissie onderschrijft de meerwaarde van de opzet van het programma waarbij de eigen collectie van nieuwe context wordt voorzien en vormgeving, beeldende kunst en wetenschap worden samengebracht. Het programma, dat zich buigt over vragen rondom de post-growth-samenleving, over de (nieuwe) maakbaarheid ervan en wie wij zijn of willen zijn, is in de ogen van de commissie goed gestructureerd, inhoudelijk goed gemotiveerd, prikkelend en bevragend, en zowel theoretisch als historisch sterk onderbouwd. Daarbij uit ze specifiek haar waardering voor de uitgewerkte educatieve leerlijn en programmaonderdelen, zoals workshops en een podcastserie. Tevens noemt de commissie de artistieke kwaliteit van de beoogde internationale, alsook lokale makers overtuigend. Het programma zal naar de mening van de commissie tot verrassende, nieuwe inzichten leiden.

Ondanks de positieve reactie van de commissie op het voorgestelde programma staat ze terughoudend tegenover de aanvraag van Museum Boijmans van Beuningen binnen de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie. Het voorstel betreft volgens de commissie niet zozeer een aanvraag op instellingsniveau, maar is een aanvraag voor een meerjarig programma dat weliswaar van bijzondere kwaliteit is, maar toch als reguliere taak van het museum als instelling wordt gezien. Daarmee is het onduidelijk wat de specifieke rol is van Museum Boijmans van Beuningen op instellingsniveau voor het domein van de creatieve industrie. De instelling is in omvang zoveel groter, beslaat zoveel meer domeinen en heeft zoveel meer taken dan de overige, meer gespecialiseerde spelers binnen de infrastructuur, dat de rol van de instelling als geheel voor de creatieve industrie in de optiek van de commissie onvoldoende wordt aangetoond. De commissie is daarom van mening dat de aanvraag onvoldoende aansluit bij de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie.

Kijkend naar de doelstellingen en criteria van de regeling dan beoordeelt de commissie de artistieke, inhoudelijke kwaliteit van het programma en met name participatie als goed. Middels het programma wordt bestaand en nieuw publiek bereikt en het maatschappelijke belang van de instelling vergroot. De mate waarin Museum Boijmans Van Beuningen als instelling op nationaal en internationaal niveau als toonaangevend kan worden aangemerkt binnen de culturele infrastructuur van de creatieve industrie beoordeelt ze echter als onvoldoende.

Advies van de commissie aan het bestuur

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag niet te honoreren. Ze meent, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling onvoldoende aansluit op de doelstellingen van de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie.